

Şiddet Gören Kadınlarda Hedoni Kapasitesi ve Şiddetin Cinsel İşlevle İlişkisi

Nagihan Bilge¹

Özet

Araştırmanın amacı 18-60 yaş arası şiddet gören kadınlarda hedoni kapasitesinin belirlenmesi ve cinsel işlevle ilişkisinin ortaya koyulmasıdır. Araştırma kapsamında şiddet gören 41 kadından oluşan deney ve yine 41 katılımcıdan oluşan şiddet görmeyen kontrol grubuna Snaith-Hamilton Hoşnutluk Ölçeği ve Arizona Ölçeği uygulanmıştır. Araştırma bulgularına göre aile içi şiddete maruz kalan kadınların hedoni puanları kontrol grubundan düşük, cinsel işlev puanları ise yüksek bulunmuştur. Bununla birlikte, deney grubunda yaş ile cinsel işlev puanı arasında doğrusal ve güçlü bir ilişki bulunurken, hedoni kapasitesi ile herhangi anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Kontrol grubunda ise yaş ile hedoni ve cinsel işlev puanları arasında ters yönlü ilişkiler tespit edilmiştir. Hedonizmin kapasitesi, bireye, topluma ve duruma göre farklılıklar gösterebilmektedir. Ancak, ana düşüncenin hazzı ya da tatmini en üst düzeye getirmenin insan yaşamının temel unsurunu oluşturduğu kabul edilmektedir. Cinsellik, üreme ile buna sebep olan kuvvetli dürtüler, o toplumların kültürlerini ve insanların hayatlarını şekillendirmektedir. Bu sebeple hedonizmin cinsel işleve etkisi büyüktür. Temel insan haklarını ve özgürlüklerini ihlal eden şiddet, dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de de ciddi bir sorundur. Kadına yönelik şiddet; toplumsal sınıfa, kültüre, ekonomik duruma göre değişmekle birlikte, dünyanın pek çok yerinde yaygın olarak görülmektedir. Kadınların düşük toplumsal statüye sahip olması, ekonomik, psikolojik ve sosyal güç dengesizliklerine neden olmakta şiddete maruz kalması için uygun zemin yaratmaktadır. 18-60 yaş arası şiddet gören kadınlarda hedoni kapasitesinin belirlenmesi ve cinsel işlev ile ilişkisinin ortaya koyulması amacı doğrultusunda hazırlanan bu çalışma giriş ve sonuç bölümlerinden oluşmaktadır. Araştırmanın yöntemi başlığı altında araştırmanın amacı, önemi, modeli ve hipotezleri sunulmuştur. Bununla birlikte araştırma kapsamında gerekli dataların toplanması için kullanılan veri toplama formlarına ilişkin bilgiler sunulmuş, yapılan analiz türlerine yer verilmiştir. Yöntem kısmında sunulan bilgiler ışığında yapılan analizlere ilişkin sonuçların sunulduğu beşinci bölümde ise araştırma grubunun genel özellikleri açıklanmış, hipotezlerin sınaması yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Hedoni, Cinsel işlevler, Aile içi şiddet.

The Hedonia Capacity and The Relationship Between Sexual Functioning and Violence Among Women Exposed to Violence

Abstract

The Hedonia Capacity and Relationship with Sexual Functioning Among Women Exposed to Violence

The aim of the study in women who are between 18-60 years of violence is put forward for the determination of functional capability of the hedon and sexual relations. Within this research consisted of 41 women who suffered violence and try again 41 participants from the control group of blind violence Snaith-Hamilton Scale and Arizona Satisfaction Scale was applied.

According to the research findings of domestic violence hedon low points the rest of the women from the control group sexual function scores were high. However, linear and found a strong correlation between age and sexual function scores in the experimental group, with the capacity hedon not detected any significant relationship. In the control group, and sexual function scores between the ages hedon inverse relationship has been determined. Violating fundamental human rights and freedoms, violence across the world it is a problem in Turkey as well as a problem

1 Uzm.Klinik Psikolog, TC.Maltepe Kaymakamlığı Altayçeşme mh.Oba Çıkmazı sok.NO:8 Kat:5 Maltepe/İstanbul, psikolognagihanblg@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-8686-9457>

in the whole world. Violence against women; Although it varies according to social class, culture and economic situation, it is seen in many parts of the world. The low social status of women causes economic, psychological and social power imbalances and creates a suitable ground for women to be exposed to violence.

Violence within the family by the International Council of Nurses (2001) has been defined as family a process in which physical and emotional harm is caused by at least one of the family members using physical or sexual force against other family members international. This study, which was prepared, in accordance with the aim of determining the relationship between the sexual function and the determination of hedonic capacity in, consists of 5 chapters.

Key Word: Sexual Function, Violence, Hedoni, Domestic Violence, Sexual Wellbeing.

GİRİŞ

Temel insan haklarını ve özgürlüklerini ihlal eden şiddet, dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de de ciddi bir sorundur. Şiddetin en yaygın karşılaşılan biçimi aile içinde erkeğin kadına karşı uyguladığı şiddettir. Söz konusu şiddet olaylarının % 85’inin kadınlara yönelik, % 15’inin ise erkeklere yönelik oldukları ortaya konulmuştur (Bilgili ve Vural, 2011). Kadına yönelik şiddet; toplumsal sınıfa, kültüre, ekonomik duruma göre değişmekle birlikte, dünyanın pek çok yerinde yaygın olarak görülmektedir. Görüldüğü üzere, kadınlara yönelik olarak aile içi şiddet hem dünyada hem de ülkemizde yaygın biçimde görülen bir problemdir. Kadınların, kültür, yaş, eğitim durumu, statü ve yaşadıkları ortam fark etmeksizin aile içi şiddetlerin bir veya birden çok çeşidine (fiziki, psikolojik, ekonomik, cinsel) maruz kalmaları özellikle dikkat çekmektedir (Uğur, 2012). Kadınların düşük toplumsal statüye sahip olması, ekonomik, psikolojik ve sosyal güç dengelessnesslerine neden olmakta, kadının şiddete maruz kalması için uygun zemin yaratmaktadır. Söz konusu durumun, şiddete uğrayan kadınların fiziki ve psikolojik 6 sağlıkları ile sosyal yaşantıları üstünde pek çok olumsuz neticeye sebep olabileceği bilinmektedir (Yanık ve ark., 2014).

Aile içi oluşan şiddet; eşlerin evli olup olmamasına bakılmadan süregelen bir ilişkide meydana gelen bir şiddet çeşididir. Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Şiddetin Engellenmesi Bildirgesi’nde kadınlara yönelik olarak aile içerisinde şiddet, “ister kamusal isterse özel hayatta olsun, kadınlara fiziki, cinsel veya psikolojik şekilde acı ya da üzüntü veren veya verebilecek olan cinsiyetlere dayalı olan bir eylem, uygulama veya bu türdeki eylemler ile tehdit etmek, zorlamak ya da keyfi şekilde özgürlükten yoksun bırakmak” biçimde tarif edilmektedir. Uluslararası Hemşireler Konseyi (2001) tarafından aile içerisinde şiddet, “ailedeki bireylerin en az birinin başka aile bireylerine karşı fiziksel ya da cinsel güç kullanmaları neticesinde fiziki ve duygusal zararın ortaya çıkan bir süreç” biçiminde tanımlanmışlardır”.

Kadının şiddet gördüğü ev ortamına çoğunlukla geri dönme zorunluluğu, kadına yönelik şiddeti, diğer şiddet türlerinden farklılaştırmaktadır. Şiddet uygulanan kadınlar genellikle şiddet sebebi olarak, kendi davranışlarını görmekte ve kendilerini suçlu hissetmektedirler. Şiddete maruz kalan kadın bu durumdan kurtulmak yerine, şiddet gördüğünü, en yakın çevresinden bile gizlemek için daha yoğun bir çaba sarf etmektedir. Kadının kendi ayakları üzerinde duramayacağına ya da sorunlar karşısında çaresiz kalacağına ilişkin korkular taşıması, şiddet ve istismarın doğal bir tutum olduğunu düşünmesi, izole bir yaşamı benimsemesi, kendisinin zayıf ve çaresiz olduğunu düşünmesi, kendi kendine suçlamalar yönelmesi, çelişkili duygu duruma ve düşük benlik saygısına sahip olması sorunun gizli kalmasını sağlamak ve bu sorunla savaşmayı engellemektedir. Bununla birlikte şiddete maruz kalan kadınlarda cinsel işlevlerde çeşitli bozulmalar meydana gelmekte, yaşamdan duyulan keyif azalmakta ve hedoni kapasitesi düşmektedir. Kadınlara cinsel eşya gibi davranmak, isteği haricinde cinsel ilişkilere zorlamak, cinsellikleri cezalandırma aracı şeklinde kullanmak, cinsel organlara zarar vermek, cinsellik esnasında vücuda zarar vermek, istemedikleri halde hamile bırakmak cinsel şiddet çerçevesinde değerlendirilmektedir (Değirmenci, 2010).

Hedonizmin kapasitesi, bireye, topluma ve duruma göre farklılıklar gösterebilmektedir. Ancak, ana düşüncenin hazzı ya da tatmini en üst düzeye getirmenin insan yaşamının temel unsurunu oluşturduğu kabul edilmektedir. Cinsellik, üreme ile buna sebep olan kuvvetli dürtüler, o toplumların kültürlerini ve insanların hayatlarını şekillendirmektedir. Hedonizmde cinsellik insan hayatının temel ihtiyaçlarından oldukça karmaşık olan bir örüntüdür. Şiddetin sosyal boyutları, bugün üstünde durulan en mühim şiddet nedenlerinden biri olarak kabul görmektedir. Şiddet öğrenilmiş olan bir davranış biçimidir ve en mühim öğrenme kaynağı da şiddet uygulayan bireyin kendi ailesidir.

Hedonizm, hazzın amaç biçimine geldiği en yüksek düzey olarak değerlendirilebilir. İnsanın sonsuz ihtiyaç ve isteklerinin olacağını varsayan, kabullenen ekonomik davranış daima daha fazla tüketmeye ve sahip olmaya odaklanmaktadır. Bu davranış, bireye haz getiren bir davranış olarak kabullenilmektedir (Eren, 2007).

Araştırmanın yöntemi başlığı altında araştırmanın amacı, önemi, modeli ve hipotezleri sunulmuştur. Bununla birlikte araştırma kapsamında gerekli dataların toplanması için kullanılan veri toplama formlarına ilişkin bilgiler sunulmuş, yapılan analiz türlerine yer verilmiştir. Yöntem kısmında sunulan bilgiler ışığında yapılan analizlere ilişkin sonuçların sunulduğu beşinci bölümde ise araştırma grubunun genel özellikleri açıklanmış, hipotezlerin sınaması yapılmıştır.

Dünya Literatürden Örnekler

Şiddet, toplumların en önemli sorunlarından biri olup, çeşitli şekillerde ortaya çıkabilen ve çeşitli gruplara yönelik olabilen bir davranıştır. Dünya Sağlık Örgütü şiddet kavramını, "fiziksel gücün bilinçli biçimde bir tehdit ya da eylem şeklinde kullanılmasının, bireyin kendisinde, diğer bir bireyde veya grup ya da topluluklarda, yaralanma, ölüm veya psikolojik zararlara; gelişim bozukluklarına ya da yoksunluğa sebep olması veya yol açma ihtimali bulunması durumu" biçiminde tanımlamaktadır (Efe ve Ayaz, 2010).

Uluslararası Hemşireler Konseyi (2001) tarafından aile içerisinde şiddet, "ailedeki bireylerin en az birinin başka aile bireylerine karşı fiziksel ya da cinsel güç kullanmaları neticesinde fiziki ve duygusal zararın ortaya çıkan bir süreç" biçiminde tanımlanmıştır (Özerkmen ve Gölbaşı, 2012)".

Kadınlara yönelik olarak aile içi şiddetin bütün dünyada yaygın biçimde yaşanan bir problem olduğunu ortaya koymaları göze çarpar.

1999 senesinde Amerikan Adli İstatistik Kurumu'nun (Bureau of Justice Statistics) yaptıkları araştırmalarda, eşler aralarında 791.000 şiddet vakaları tespit edilmiştir. Söz konusu şiddet olaylarının % 85'inin kadınlara yönelik, % 15'inin ise erkeklere yönelik oldukları ortaya konulmuştur (Bilgili ve Vural, 2011).

Dünya Sağlık Örgütü'nün bütün dünya nüfusunu örneklem alan 48 araştırmasında, kadınların eşleri ya da beraber oldukları kişilerce fiziki şiddete maruz kalma oranını %10-69 arasında tespit etmiştir (Kandemirci ve Kağnıcı).

Ülkemizin de içerisinde bulunduğu 180'den çok ülke tarafından onaylanmış olan Uluslararası Nüfus Kalkınma Konferansı Eylem Programı'nın 4.29 ve 4.41 sayılı ilkeleri ışığında "cinsellik ile üreme" konularının yetişkinlerin eğitimlerinde yer almaları ve bu eğitimlerin aktif cinsel hayatın başlangıcından evvel tamamlanması gerekçesiyle cinsel sağlık eğitimleri adına bürokratik olarak zemin oluşturmuştur (Programme of Action International Conference, 1994).

Dünya Sağlık Örgütü'ne (DSÖ) göre cinsel sağlık kavramı; cinsel fonksiyonlarla alakalı sadece hastalıkların veya sakatlıkların olmaması durumu değil, aynı şekilde cinsel fonksiyonlarda fiziki, emosyonel, mental ile sosyal biçimde iyi olma durumları biçiminde tarif edilmektedir (Khan ve ark., 2000).

YÖNTEM

1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı 18-60 yaş arası şiddet gören kadınlarda hedoni kapasitesinin belirlenmesi ve cinsel işlevle ilişkisinin ortaya koyulmasıdır. Bu amaç doğrultusunda şiddet gören kadınları kapsayan deney grubu ile şiddet görmeyen kadınları temsil eden kontrol grubu arasında karşılaştırmaların yapılması hedeflenmektedir.

2. Araştırmanın Problemleri Ve Alt Problemleri

Araştırmanın ana problem cümlesi "şiddet gören kadınların hedoni kapasitesi ve cinsel işlevleri şiddet görmeyen kadınlardan farklı mıdır?" şeklinde belirlenmiştir. Bununla birlikte araştırmanın amaçları doğrultusunda oluşturulan alt problemler aşağıda maddeler halinde sunulmuştur.

- Yaş, şiddet gören ve görmeyen kadınlarda hedoni kapasitesi üzerinde anlamlı bir etki oluşturmakta mıdır?
- Yaş, şiddet gören ve görmeyen kadınlarda cinsel işlevler üzerinde anlamlı bir etki oluşturmakta mıdır?

3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini İstanbul ili Kadıköy, Maltepe, Kartal ve Pendik ilçelerinde ikamet eden, 18-60 yaş arası kadınlar oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evren içinden rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen herhangi bir fiziksel ya da psikolojik şiddete maruz kaldığını belirten 41 kadın ve herhangi bir şiddete maruz kalmadığını belirten 41 kadın olmak üzere toplam 82 katılımcı oluşturmaktadır.

4. Araştırmanın Hipotezleri

- H1: Şiddet görmeyen kadınların hedoni kapasiteleri şiddet gören kadınlardan daha yüksektir.
- H2: Şiddet görmeyen kadınların cinsel işlev puanları şiddet gören kadınlardan daha yüksektir.
- H3: Şiddet gören kadınlarda hedoni kapasitesi ile cinsel işlevler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- H4: Şiddet görmeyen kadınlarda hedoni kapasitesi ile cinsel işlevler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- H5: Şiddet gören kadınlarda yaş, hedoni kapasitesi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmaktadır.
- H6: Şiddet gören kadınlarda yaş, cinsel işlevler üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmaktadır.
- H7: Şiddet görmeyen kadınlarda yaş, hedoni kapasitesi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmaktadır.
- H8: Şiddet görmeyen kadınlarda yaş, cinsel işlevler üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında veri toplama araçları olarak Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği ve Snaith-Hamilton Hoşnutluk Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeklere ilişkin bilgiler aşağıda alt başlıklar halinde sunulmuştur.

1. Snaith-Hamilton Hoşnutluk Ölçeği

Ölçek 1995 yılında Snaith ve Hamilton tarafından 14 soruluk olarak geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçeleştirilmesi Kesibir ve ark. (2015) tarafından yapılmıştır. Türkçe'ye çevirme çalışmasında ölçeğin iç tutarlılığı 0,92 olarak bulunmuştur.

1.1. Ölçeğin Güvenilirlik Analizi

Ölçeğe uygulanan güvenilirlik testi sonucunda deney grubu için Cronbach Alfa değeri 0,870; kontrol grubu için ise 0,797 olarak bulunmuştur. Elde edilen bulgular 0,700'ün üzerinde kaldığı için her iki grupta ölçek yüksek güvenirlige sahiptir (Karasar, 2010). Ölçeğe ilişkin değerler

Tablo 1: Ölçeğin Güvenilirlik Analizi

	Deney Grubu	Kontrol Grubu
Cronbach Alfa	0,870	0,797

1.2. Ölçeğe İlişkin Betimleyici İstatistikler

Ölçeğe ilişkin betimleyici istatistikler kontrol ve deney olmak üzere iki grup halinde tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 2: SHHDÖ Betimleyici İstatistikleri

	N	Min.	Max.	Ort.	Std.Sapma
Deney Grubu	41	2,40	5,60	4,0829	,90219
Kontrol Grubu	41	1,00	6,00	2,9024	1,14902
N	82				

Tabloya göre deney grubunun ortalaması ($4,08\pm 0,90$), kontrol grubunun ortalamasından ($2,90\pm 1,15$) daha yüksek hesaplanmıştır.

2. Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği

Hastaların cinsel alanda yaşadıkları sorunları kısa, kolay biçimde taramak ve saptamak amacıyla McGahuey ve arkadaşları (2006) tarafından geliştirilen bu ölçek, altılı Likert tipinde değerlendirme yapmaya olanak sağlayan 5 maddeden oluşmakta ve kadın erkek için ayrı formları bulunmaktadır. Yönergede, son bir haftanın değerlendirilmesi istenmektedir. 9 Ölçeğin Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirliği Soykan (2004) tarafından yapılmış olup Son Dönem Böbrek Yetmezliği olan hastalarda kesme puanı 11 olarak bulunmuştur.

2.1. Ölçeğin Güvenilirlik Analizi

Ölçeğe uygulanan güvenilirlik testi sonucunda deney grubu için Cronbach Alfa değeri 0,908; kontrol grubu için ise 0,956 olarak bulunmuştur. Elde edilen bulgular 0,900'ün üzerinde kaldığı için her iki grupta ölçek çok yüksek güvenilirliğe sahiptir (Karasar, 2010). Ölçeğe ilişkin değerler Tablo 3'da sunulmuştur.

Tablo 3: ACYÖ'nin Analizi

	Deney Grubu	Kontrol Grubu
Cronbach Alfa	0,908	0,956

2.2. Ölçeğe İlişkin Betimleyici İstatistikler

Ölçeğe ilişkin betimleyici istatistikler kontrol ve deney olmak üzere iki grup halinde tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4: ACYÖ Betimleyici İstatistikleri

	N	Min.	Max.	Ort.	Std.Sapma
Deney Grubu	41	1,21	3,36	2,4321	,49845
Kontrol Grubu	41	2,86	3,93	3,5000	,21665
N	82				

Tabloya göre kontrol grubunun ortalaması ($3,50\pm 0,22$), deney grubunun ortalamasından ($2,43\pm 0,50$) daha yüksek hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Verilerin toplanmasında katılımcılar ile doğrudan görüşme sağlanmış ve sorular kendilerine okunarak, yanıtlar araştırmacı tarafından anket formunda kaydedilmiştir. İzlenen bu yöntem ile eksik ya da yanlış veri elde edilmesinin önüne geçilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS 23.00 programı kullanılmıştır. Araştırma kapsamında yapılan hipotez sınamalarında paired samples t-test ve independent samples t-test kullanılmıştır.

Bulgular

1. Katılımcı Grubuna Ait Özellikler

Katılımcıların yaşına ilişkin betimleyici değerler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 5: Katılımcıların Yaşlarına İlişkin Betimleyici İstatistikler

	N	Min.	Max.	Ort.	Std.Sapma
Deney Grubu	41	19,00	60,00	38,6829	10,91659
Kontrol Grubu	41	18,00	60,00	38,6341	12,45343

Tabloya göre deney grubunun yaş ortalaması (38,69±010,92) ve kontrol grubunun yaş ortalaması (38,63±12,45) olarak bulunmuştur. Deney grubunda en küçük katılımcı 19 yaşında iken, kontrol grubunda 18 yaşındadır. Katılımcıların sahip olduğu en yüksek yaş her iki grup içinde 60'tır.

2. Hipotezlerin Sınanması

Hipotezlerin sınanmasına ilişkin yapılan analizlere ait bilgiler Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6: Hipotezin Sınanmasına İlişkin Analizler

	Deney Grubu N=41	Kontrol Grubu N=41	Analiz P
Yaş (Ort±SS)	38.6±10.9	36.8±8.1	0.631
SHHDÖ (Ort±SS)	34.1±26.9	42.1±10.3	0.020
ACYÖ (Ort±SS)	20.4±4.5	12.3±2.1	0.005

SHHDÖ puanları deney grubunda kontrol grubundan düşük, ACYÖ puanları kontrol grubundan yüksek bulunmuştur. Bunun anlamı deney grubunda hedoninin ve cinsel doyumun daha az olduğudur. Bu bulguya göre H1 ve H2 hipotezleri kabul edilmiştir.

Örnekleminizde yaş ile SHHDÖ ortalaması arasında herhangi bir korelasyon gösterilemezken ($r = -0.035$, $p = 0.828$), yaş ile ACYÖ ortalaması arasında doğrusal ve güçlü bir ilişki vardır ($r = 0.410$, $p = 0.007$). SHHDÖ ve ACYÖ puanları arasında herhangi bir korelasyon bulunmamıştır ($r = 0.109$, $p = 0.499$). Bu bulgulara göre, H6 hipotezi kabul edilirken, H3 ve H5 hipotezleri reddedilmiştir.

Kontrol grubunda ise, SHHDÖ ve ACYÖ puanları arasında ters bir ilişki vardır ($r = -0.403$, $p = 0.005$). Yaş ile SHHDÖ puanları arasında ($r = 0.352$, $p = 0.020$) ve yaş ile ACYÖ puanları arasında ($r = 0.384$, $p = 0.016$) doğrusal ve güçlü bir ilişki vardır. Buna göre H4, H7 ve H8 hipotezleri kabul edilmiştir.

Elde edilen bu bulgulara göre hipotezlerin kabul/red durumu Tablo 7'da sunulmuştur.

Tablo 7. Hipotezlerin Durumu**Hipotez Durumu**

Hipotez	Durumu
H₁: Şiddet görmeyen kadınların hedoni kapasiteleri şiddet gören kadınlardan daha yüksektir.	KABUL
H₂: Şiddet görmeyen kadınların cinsel işlev puanları şiddet gören kadınlardan daha yüksektir.	KABUL
H₃: Şiddet gören kadınlarda hedoni kapasitesi ile cinsel işlevler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.	RED
H₄: Şiddet görmeyen kadınlarda hedoni kapasitesi ile cinsel işlevler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.	KABUL
H₅: Şiddet gören kadınlarda yaş, hedoni kapasitesi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmaktadır.	RED
H₆: Şiddet gören kadınlarda yaş, cinsel işlevler üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmaktadır.	KABUL
H₇: Şiddet görmeyen kadınlarda yaş, hedoni kapasitesi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmaktadır.	KABUL
H₈: Şiddet görmeyen kadınlarda yaş, cinsel işlevler üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmaktadır.	KABUL

Tartışma ve Öneriler

Kadına yönelik aile içi şiddet, genel olarak bütün toplumlarda sık görülen ancak ihmal edilen, temel insan hakları ve özgürlüklerinin ihlali olup, cinsiyet eşitsizliğinin ilişkilere yansımaları olarak ortaya çıkan önemli bir halk sağlığı sorunudur. Şiddete uğrayan kadınların uzun seneler şiddetin devam ettiği ortamda yaşadıkları bilinmektedir. Saldırgan ile aynı ortamları paylaşmayı devam ettiren kadınlarda gerginlik duyumu yükselir. Yaşadıkları durumu anlamlandırmaya çalışırken kendi gerçekliklerinden şüphe duymaya başlarlar. Gittikçe şiddet uygulayan kişilerin görüşünü benimsemesi ile iki zıt görüş arasındaki çatışmaları en az seviyeye indirmeye çalışırlar (Turan, 2012). Bu sebeple şiddet mağduru pek çok kadın şiddetin devam ettiği ortamlarda yaşamlarını devam ettirdiği sürece şiddetin sebeplerini kendilerinde arar, kendilerini suçlama eğilimleri gösterirler. Genel anlamda şiddet sahip olunan güç veya kudretin, yaralanma ve kayıpla sonlanan veya sonlanma olasılığı yüksek bir biçimde bir başka insana, kendine, bir gruba veya bir topluma karşı tehdit yoluyla ya da bizzat uygulanmasıdır. Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) tanımına göre, kadına yönelik şiddet; cinsiyete dayanan, kadını inciten, ona zarar veren, fiziksel, cinsel, ruhsal hasarla sonuçlanma olasılığı bulunan, toplum içerisinde ya da özel yaşamında ona baskı uygulanması ve özgürlüklerinin keyfi olarak kısıtlanmasına neden olan her türlü davranıştır.

Hedonizmin kapasitesi, bireye, topluma ve duruma göre farklılıklar gösterebilmektedir. Ancak, ana düşüncenin hazzı ya da tatmini en üst düzeye getirmenin insan yaşamının temel unsurunu oluşturduğu kabul edilmektedir. Cinsellik, üreme ile buna sebep olan kuvvetli dürtüler, o toplumların kültürlerini ve insanların hayatlarını şekillendirmektedir. Bu sebeple hedonizmin cinsel işleve etkisi büyüktür.

Kadına yönelik aile içi şiddet, hemen hemen her toplumda karşılaşılan bir olgudur. Birçok kültürde erkeklerin eşlerinin davranışlarını kontrol etme hakları olduğu ve buna karşı çıkan kadınların cezalandırılabileceği görüşü yaygındır. Kadına yönelik şiddet eylemleri daha çok aile içinde gerçekleşmektedir. Erkekler, eşlerinin sosyal yaşamlarını düzenleme hakkını kendinde bulmaktadırlar. Eşleri, bu düzenlemeye uymadıklarında ya da itiraz ettiklerinde de kendilerinde şiddet

uygulama haklarını bulabilmektedirler. (Öztürk, 2014). Şiddet eylemini gerçekleştiren, çoğunlukla kadına en yakın olan erkektir. Eşler arasındaki şiddet olaylarında ekseriyetle şiddeti uygulayanların erkek, şiddet görenlerin ise kadınlar oldukları bilinmektedir (Kandemirci ve Kağnıcı, 2014). Şiddet genellikle fiziksel, cinsel, duygusal ya da bunların birleşimi olarak ortaya çıkar. Her bir şiddet biçiminin kadın üzerinde kısa ve uzun vadeli olumsuz etkileri vardır. Bunların içinde en korkunç olanları kadın cinayetleri ve intiharlardır. Bunların yanında kadınların yaralanması, ruh sağlıklarının bozulması, toplumdan soyutlanma ve sindirilme en yaygın etkilenme biçimleri arasında yer almaktadır. Şiddet sadece kadına değil, çocuklara da farklı oranlarda yansımaktadır. Şiddet ortamında büyüyen çocukların şiddet uygulamaya eğilimleri olduğu saptanmıştır

Konu üzerinde dünya genelinde yapılan çalışmalar, birçok kadının eşleri tarafından şiddete maruz bırakıldığını ortaya koymaktadır. Bu çalışmaların pek çoğunun kadınlara yönelik olarak aile içi şiddetin bütün dünyada yaygın biçimde yaşanan bir problem olduğunu ortaya koymaları göze çarpar. 1999 senesinde Amerikan Adli İstatistik Kurumu'nun (Bureau of Justice Statistics) yaptıkları araştırmalarda, eşler aralarında 791.000 şiddet vakaları tespit edilmiştir. Söz konusu şiddet olaylarının % 85'inin kadınlara yönelik, % 15'inin ise erkeklere yönelik oldukları ortaya konulmuştur (Bilgili ve Vural, 2011). Son yıllarda aile içi şiddete uğrama sıklığında geçmişe oranla artış olduğu ve dünyadaki her dört kadından birinin şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir. Yapılan başka çalışmaların neticeleri de aile içinde eşler arası şiddet olaylarının % 90'ından çoğunda kadınların şiddet gördükleri, şiddet uygulayanların % 95'ten çoğunun erkek olduklarını göstermekte ve % 20- 40 kadınların partnerlerince şiddet gördüklerini belirtmektedir (Dursun, 2010). Tahminlere göre, kadınların %20-30'u yaşamlarının herhangi bir döneminde eşi/partneri tarafından uygulanan fiziksel, duygusal ya da cinsel şiddete uğramaktadır. Görüldüğü üzere, kadınlara yönelik olarak aile içi şiddet hem dünyada hem de ülkemizde yaygın biçimde görülen bir problemdir. Kadınların, kültür, yaş, eğitim durumu, statü ve yaşadıkları ortam fark etmeksizin aile içi şiddetlerin bir veya birden çok çeşidine (fiziki, psikolojik, ekonomik, cinsel) maruz kalmaları özellikle dikkat çekmektedir (Uğur, 2012). Gelişmekte olan ülkelerde kadınların yarısından fazlasının eşi/partneri tarafından fiziksel şiddete uğradıkları belirtilmiştir. Diğer bir ifadeyle, kadınlara yönelik olan aile içi şiddet çağımızda, kadınların yaşama ile kendilerini güvende hissetme, fiziki ve ruhsal sağlıklarını üst seviyede tutmak, eğitim, iş ile sosyal yaşama dâhil olabilme haklarının da ellerinden alınması manasına gelmektedir (Ay, 2013).

Aile içi şiddet, genellikle özel alanda meydana geldiği için sorunun boyutları tam olarak tespit edilememektedir. Kadına yönelik aile içi şiddetin şekli, boyutu ve sonuçları ülkeden ülkeye, toplumdan topluma, kültürden kültüre ve kişiden kişiye farklılık göstermektedir. Aile içi şiddetin ortaya çıkmasında sosyal, kültürel, ekonomik, psikolojik yapı, geleneksel yapı, sosyoekonomik düzey ve eğitim seviyesi gibi birçok faktör rol oynamaktadır.

Genellikle partnerlerin birbirinden uzaklaşması başta olmak üzere, yaşam kalitesinin düşmesi, depresyon, cinsel işlev bozuklukları gibi sonuçları ortaya çıkarmaktadır. Bu noktada araştırma, 18-60 yaş arası şiddet gören kadınlarda hedoni kapasitesinin belirlenmesi ve cinsel işlevle ilişkisinin ortaya koyulması amacı ile oluşturulmuştur. Bu amaç doğrultusunda şiddet gören kadınları kapsayan deney grubu ile şiddet görmeyen kadınları temsil eden kontrol grubu arasında karşılaştırmalar yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular aşağıda maddeler halinde sunulmuştur:

- SHHDÖ puanları deney grubunda kontrol grubundan düşük, ACYÖ puanları kontrol grubundan yüksek bulunmuştur. Bunun anlamı deney grubunda hedoninin ve cinsel doyumun daha az olduğudur.
- Örnekleme yaş ile SHHDÖ ortalaması arasında herhangi bir korelasyon gösterilemezken, yaş ile ACYÖ ortalaması arasında doğrusal ve güçlü bir ilişki vardır.
- Örnekleme SHHDÖ ve ACYÖ puanları arasında herhangi bir korelasyon bulunmamıştır.
- Kontrol grubunda, SHHDÖ ve ACYÖ puanları arasında ters bir ilişki vardır
- Kontrol Grubunda yaş ile SHHDÖ puanları arasında ve yaş ile ACYÖ puanları arasında doğrusal ve güçlü bir ilişki vardır.

Kadınlar bir yandan şiddete maruz kalmaya devam ederken, diğer yandan uluslararası kurum ve kuruluşlar, devletler ve sivil toplum örgütleri kadına yönelik aile içi şiddetle mücadeleyle yönelik çalışmalar yürütmektedir. Kadın örgütlerinin girişimleri ile kadına yönelik aile içi şiddet Türkiye kamuoyunun da gündemine girmiş, TBMM'de yasal ve anayasal düzenlemelerin yürürlüğe konulmasına katkıda bulunmuştur. Ancak sorunun çok boyutlu olmasından kaynaklı olarak yapılan çalışmaların yetersiz olduğu aşikârdır. Bu noktada yapılması gereken, şiddetin önüne geçebilmek adına sorunu çok boyutlu olarak ele alıp, gereken yasal düzenlemeleri hayata geçirmektir.

Kadına yönelik aile içi şiddetin önlenmesinde en büyük görev kadınlara düşmektedir. Kadınların temel hak ve özgürlüklerinin farkına varmaları, haklarını korumaları ve kullanmaları gerekmektedir. Kadınların başta ekonomik olmak üzere her yönden desteklenmesi, devletin bütün birimleri ile şiddete maruz kalan kadınları koruma altına alması, şiddete maruz kalma riski taşıyan kadınlar için önleyici tedbirler alması gerekmektedir. Kadın sığınma evlerinin sayısının artırılması, kadınların bu tür yerlere kolaylıkla ulaşması sağlanmalıdır. Toplumda olumsuz bir kaniya yol açan töre, namus, aşiret gibi olgular yasal sınırlara dâhil edilmelidir.

Kadına yönelik aile içi şiddetle mücadelede başta üniversiteler olmak üzere, kurumlar arası işbirliği yapılmalı, bilimsel çalışmalara ağırlık verilmelidir. Konu ile ilgili olarak yapılan çalışmaları içeren bir veri tabanı oluşturulmalıdır. Kadına yönelik şiddetle mücadelenin bir "Toplum Mühendisliği Projesi" olduğu unutulmamalı, projelerin uzun vadedeki sonuçları iyi hesaplanmalı ve çalışmalarda süreklilik esas alınmalıdır.

KAYNAKÇA

- Ay, N. (2013). Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetle Mücadelede Hukuki Düzenlemeler. *Kadın Hakları Adli Yardım Eğitim Seminerleri, İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezinin Mesleki Eğitim Seminer Programı, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul*, 79-84.
- Bilgili, N., & Vural, G. (2011). Kadına Yönelik Şiddetin En Ağır Biçimi: Namus Cinayetleri. *Journal Of Anatolia Nursing And Health Sciences*, 14(1).
- Değirmenci, O. (2010). Uluslararası Suç Olarak Kadına Karşı Cinsel Şiddet Eylemleri. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 89(4), 27-95.
- Dursun, Ç. (2010). Kadına Yönelik Şiddet Karşısında Haber Etiği. *Fe Dergi*, 2(1), 19-32.
- Efe, Ş. Y., & Ayaz, S. (2010). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Ve Kadınların Aile İçi Şiddete Bakışı. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 11(1), 23-29.
- Eren, S. (2007). İnanç ve Sosyo-Kültürel Çevre Etkileşimi, C.Ü İlahiyat Fakültesi Dergisi, 11(1).
- Kandemirci, D., & Kağnıcı, D. Y. (2014). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Baş Etme: Çok Boyutlu Bir İnceleme. *Türk Psikoloji Yazıları*, Haziran, 17(33), 1-12.
- Kesebir, S., Yıldız, H., Göçmen, D., & Tezcan, E. (2015). Snait-Hamilton Hoşnutluk Değerlendirme Ölçeği: Geçerlik, Güvenilirlik, Toplumumuzda Psikometrik Özellikleri. *Cukurova Medical Journal (Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi)*, 40(2), 252-257.
- Khan, M.A., Thompson, C.S., Mumtaz, F.H., Mikhailidis, D.P. Ve Morgan, R.J. (2000). Urological Aspect Of Female Sexual Dysfunction. *Urologica Internationalis*, 65, 1-8.
- Uğur, H. (2012). Aile Bireyleri ve Kadının Şiddete Karşı Korunması. *Bahçeşehir Hukuk Fakültesi Kazancı Hukuk Dergisi*, 8(97-98).
- Özerkmen, N., & Gölbaşı, H. (2012). Toplumsal Bir Olgular Olarak Şiddet. *Akademik Bakış Dergisi*, 28, 1-19.
- Öztürk, E. (2014). Türkiye'de Aile, Şiddet ve Kadın Sığınma evleri. 21. *Yüzyılda Eğitim Ve Toplum Eğitim Bilimleri Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(7)
- Programme Of Action of The International Conference On Population And Development, Cairo, 5-13 September, 1994.
- Soykan A. The reliability and validity of Arizona sexual experiences scale in Turkish ESRD patients undergoing hemodialysis. *Int J Impot Res* 2004; 16: 531-534.
- Turan, N. (2012). Cinayeti Gördüm: Neoliberal Muhafazakar Dönemde Kadına Yönelik Şiddet. *Sosyalist Demokrasi için Yeniyol*, 24
- Uğur, H. (2012). Aile Bireyleri ve Kadının Şiddete Karşı Korunması. *Bahçeşehir Hukuk Fakültesi Kazancı Hukuk Dergisi*, 8(97-98).
- Yanık, A., Hanbaba, Z., Soygur, S., Ayaltı, B., & Doğan, M. (2014). Kadına Yönelik Şiddet Davranışlarının Değerlendirilmesi: Türkiye'den Kanıt. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(14), 104-111.